

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja trikrat na teden, vtorek četrtek in sobota, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele ali v Ljubljani s pošiljanjem na dom, za celo leto 10 gold., za pol leta 5 gold., za četrlet 2 gold. 60 kr. Za tuje dežele za celo leto 12 gold., za pol leta 6 gold., za četrlet 3 gold. 25 kr., a. v. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petistopne vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štempelj za 30 kr. — Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovški cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“.

Opraviništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne reči, jo v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Čeht pišejo Slovencem.

Glasilo čeških deklarantov, „Pokrok“, prinaša v svojem listu od zadnjega petka na prvem mestu pod napisom „Slovincum“ članek, katerega najberó naši kranjski deželni poslanci in zreli politiki. „Pokrok“ piše:

„Novinarski glasitelji cislajtanizma niso nehali pred časom izblebetavati, da njih poglavarji goje blago nádejo, da zasedanje deželnih zborov preide v tihosti brez vseh posebnih izjav. Vsak deželni zbor (menili so) pregleda račune o najdenišnici in nornišnici, glasuje o deželnih dokladah za prihodnje leto, in vse je pri kraju. Česar si kdo želi, v to rad veruje; in ustavakom je tega potreba kakor soli, da bi se vse tako izpolnilo, kakor so pričakovali. Iz velikokratnega izkustva jim je znano, da se pravilno vselej ustava potrese, kadar se deželni zbori snidejo, tudi če so sklicani k goli šabloni, k najbolj enolični delavnosti. Tudi če glas ljudstva, kateri se javlja na zborih, ne doseže po polnem svojega cilja, zmirom ostaje po njem opomen, da nij v Avstriji vse tako, kakor se v rajsh-ratu mala. Ker na eni končini zborujejo zastopstva, v katerih je večina prebivalstva nezastopana, in ker v drugih deželah zbori oznanjujejo, kaj deželi na srce leži, tu je tudi najlažnejšim organom ustavaštva težko, slepariti svet, da v Avstriji nij treba nič drugega h končni sreči in blagosti, nego direktne volitve in nove cerkvene postave. — Zvlasti pak letos imajo ustavaki nenavadno potrebo, da ne bi nobeden zloglas iz deželnih zborov mešal se v njih solo-koncert. Bilo je ne samo enkrat slavnostno proglašeno, da so z nastopanjem zdanje vlade odstranjene vse državopravne zmešnjave, da so nehali narodni prepiri in je že povsod nastal popolen ustaven red. Kako bi moglo biti onemu, ki je vse to proglasil ugodno, če ga ta in oni deželni zbor na laž postavlja. Kako bi mu moglo biti milo, ako deželni zbori povedo, kako so te zmešnjave odstranjene in kako ta ustavni red v resnici izpada?!“

(Obširneje govorivši o Tirolcih in Poljaci nadaljuje „Pokrok“:)

„Ker so Tirolci vrgli rokavico, ker se tudi Poljaki glase k besedi o svojih neizpolnenih tožbah, tu se ne spodobi, da bi narod slovenski zadaj ostal. Tudi Slovenci mogó nekaj prostega a ostrega izjaviti o tem, kako se z njimi ravna na ustavnem potu. Imajo k temu dosti uzrokov in opravičenj, in tudi upanja ne manjka, da bode glas njihov v zdanjem trenutku učinek imel v nedaljni bodočnosti. Ne more ostati brez globokega vtisa, ako vedno verni Tirolci, ako ustave se držéči Poljaki zobe kažejo, ako Slovenci, ki so po potih od ustave predpisanih svoje pravice zahtevali, izreko pred državo in vladarjem, da na tleh te ustave ostanejo ravno tako neupokojeni kakor Čehi, ki so se postavili izven te ustave.

Nesrečni razvoj zgodovinski od pradavnih časov je storil, da Slovenci zemljepisno sicer vkup stanujejo, pa nahajajo se v nekolikih deželah z večimi zbori. V nekaterih izmed teh si njih glas ne more pridobiti veljave. V vojvodstvu kranjskem pa so na deželnem zboru gospodje, njih stanje tam je trdno in samostalno, tam glasiti se jim je mo-

goče in spodobno. To storiti so Kranjci dolžni pred vsem svojim rojakom v drugih provincijah, katerim to branijo neprijateljske okolnosti; to dolžni so kranjski Slovenci sebi in velikej političnej stranki, h kateri se glase.

Slovenci niso nikdar tajili, da samo v federalističnem ustroji Avstrije vidijo mogočnost resničnega izpolnenja svojih vlastnih narodnih in obče človeških prizadevanj in želj. Njih zastopniki so stali od početka pri programu federalističnem in v privržencih tega programa v obče, v slovanskih pa posebej so iskali in našli vedno svoje prijatelje in tovariše. Dobro bi bilo, da bi Slovenci to svoje stalno prepričanje zopet izrekli posebno sedaj, ko imajo letni račun napraviti o tem, kar je sedanja vlada storila in izvršuje. Potreba je, da Slovenci ne molče in ne počivajo, kjer Tirolci delajo in se Poljaki pripravljajo na govorjenje.

Eden politični organ Slovencev „Slovenski Narod“ hoče, naj bi kranjski zbor napravil adresu do cesarja. Vprašanje o pošiljanji poslancev v državni zbor bi utegnulo dati priliko, da bi deželni zbor na drugačen način izjavil svoje mnenje o občnih političnih stvareh. Naši prijatelji na jugu bodo sami najbolje lahko razsodili, katero izmed teh sredstev jim najbolj ugaia. Mi smo hoteli samo pokazati občne povode, zaradi katerih federalistična stranka pričakuje, da kranjski zbor v tem trenutku ne pozabi jasno označiti stališče, katero zavzima naproti sedanji vladi in njenemu delu.“

Predlogi deželnega odbora in vlade v zadevi novih šolskih postav.

(Dopis iz učiteljskih krogov.)

Nadejamo se, da v kranjskem deželnem zboru ne bodo še dognane šolske zadeve, ko bodo sledeče vrstice v „Slov. Narodu“ natisnene. V tej nadi hočemo na kratko razpravljati tiste §§. imenovanih predlogov, ki bi škodovali šolskemu napredku, ako je deželni zbor sprejme.

1. Predlog postave o pravnih razmerah ljudskih učiteljev.

Najprvo se spotikamo nad §. 22., ki določuje ljudskim učiteljem plačo. Za učitelje na ljubljanskih šolah je tu 600 gl., za vse druge učitelje po Kranjskem 400 gl. odmenjeno. Gospoda moja, to je premalo! V sedanjem času je prevelika draginja, da bi učitelj s tako plačo izhajati mogel. Od učitelja se terja toliko šolanja, omike, izobraženja, da ne bode mogel s tako plačo zadovoljen biti. V sosednih deželah imajo učitelji boljše, dovolj boljše. Ako se jim v domači deželi ne dajo tudi take plače, zbežali bodo v sosednje dežele. In zakaj naj bi imeli učitelji po vsem Kranjskem enako po 400 gld.? Zakaj naj bi ne bile v bogatejših občinah, v mestih in trgih ter v krajih z veliko draginjo plače po 600, 500 in 400 gld.? Zakaj naj bi se ne ravnalo po izgledu sosednjih dežel? Če ima nadalje učitelj 400 gld., dobi podučitelj samo 60% od te plače, t. j. samo 240 gld. Od te plače plačevati pa mora 12% pa pokojnino; ostane mu torej 211 gld. 20 kr. letne plače, kar znaša na mesec 17 gl. 60 kr. S tem naj se zdaj omikani človek živi, s tem naj

plačuje hrano, stanovanje, obleko, knjige, časnike itd. In za tako plačo naj se človek trudi po šolah 11 do 12 let! Pa vsaj kot učiteljski kandidat že dobiva od vlade po 200 gld. za šolsko leto, za 10 mesecev, tedaj na mesec 20 gld., in kot učitelj naj dobiva samo 17 gl. 60 kr. Ali nij to norčija? §. 23. govori o plačah meščanskih učiteljev. Deželni odbor predlaga za te toliko, kakor za ljudske učitelje; vladni predlog je za 600 gl. Čudno! Kdor kaj tacega predlaga, kakor deželni odbor, ne more imeti kar nič pojema o meščanskih šolah. Temu se gotovo nij sanjalo, da so meščanske šole to, kar nižje realke. In na takih šolah naj imajo učitelji samo po 400 gl.! Tako predlaga kranjski deželni odbor, kateremu gotovo nij znano, da je treba težkih izpitov, da kdo postane meščanski učitelj, in da imajo meščanski učitelji na Štajerskem po 800 in 900 gld. Če bodo pa na Kranjskem meščanski učitelji imeli samo 400, samo 500 ali samo 600 gl. — gotovo Kranjska meščanskih šol nikdar imela ne bode — še manj dobrih učiteljev. §. 30. govori o službenih dokladah. Vlada predlaga petletne doklade; po vseh deželah imajo petletne doklade, samo naš kranjski deželni odbor predlaga — desetletne. Zakaj ne dvajsetletne, da je učitelj vsaj bolj gotovo zasluži? §. 31. govori o opravičnih dokladah ravnateljem in nadučiteljem. Te so zopet tako pičle, kakor v nobeni deželi ne tako. Po vseh drugih deželah imajo ravnatelji meščanskih šol po 300 do 200 gl. opravične doklade. Na Kranjskem pa samo 100 gld. povsod razen Ljubljane. Tedaj bi imeli ravnatelji meščanskih šol vse skupaj — 500 gld. Za tako plačo še ljudskih učiteljev ne boste dobili, kaj še „direktorjev“ za meščanske šole!

Opravičnih doklad pa učitelji na eno- in dvo-razrednih ljudskih šolah — ne bodo dobivali; samo nadučiteljem na tri- in večrazrednih ljudskih šolah se milostljivo predlaga — 50 gld. doklade. Vladni predlog je nekoliko pametnejši. Kako drugače in boljše je na Koroškem in Štajerskem! Pri tem načrtu postave še ne moremo prezreti §. 88, ki je po predlogu deželnega odbora jako neusmiljen proti starim učiteljem. Namesto da bi se za nje z novo postavo preskrbela pokojnina, predlaga se, da si jo bode vsak učitelj še le prislužiti moral pod veljavno novo to postavo. To se reče po domače: Učitelj, ti služiš že 40 let, služi še 40 let, ako hočeš pokojnino uživati. Bog pomagaj! Ravno to načelo velja glede službenih doklad.

2. O predlogu postave za vzdrževanje ljudskih šol

imamo grajati §. 33 in 39. Prvi določuje, da naj še dalje šolske občine učitelja plačujejo in drugič da se ima šolnina pobirati za učiteljsko plačo in šolske potrebščine. Če se to zgodi, ne pridemo ni za korak naprej. Dokler bodo kranjske občine učitelje plačevale, ne bodo ti še teh pičlih dohodkov v redu dobivali, in dokler bodo župani šolnino pobirali, bode šolska blagajnica v teh časih po večjem — prazna. Slovenski kmet nij še, žalibog — češki kmet. Na Češkem občine same skrbé za lepe in uredjene šole, a pri nas tega ne storé. Kadar bode več omike v občinah, ki pride zopet le po šolah, bo že drugače, a zdaj nij.

Skorej po vseh drugih deželah dobivajo učitelji plače iz deželnih ali pa okrajnih šolskih

blagajnic, in izplačuje se jim pri davkarijah, samo na Kranjskem bode moral učitelj pri predsedniku krajnega šolskega sveta beračiti svoje plačilce? In kdo so ti predstniki? Duhovni, župani, kmetje, in večkrat tudi — učitelj sam! Tedaj bode sam za se terjati in sam sebi plačeval! Kakšna anomalija! Šolnino odpravljajo dan danes zopet skoraj povsodi. Toda pri nas mora biti vse narobe. §. 17 tega predloga mi tudi ne gre v glavo. Stara šolska postava (§. 301 politične šolske uredbe) zahteva sedemletno šolanje v vsakdanji šoli in triletno v nedeljski šoli. Državna šolska postava od 14. m. 1869 terja osemletno šolanje. Deželni odbor pa predlaga samo 6letno šolsko dobo, katero sme v nekaterih premerljajih deželni šolski svet celo znižati na 4 ali 5 let. To je rakov pot! Če se malo zahteva, se še manje stori. Zakaj ne bi se ostalo pri določbi nove državne postave? Vsaj nij škodljiva, tudi toliko ostra ne in ima v učenem redu od 20. avg. 1870 več olajšav! Primerjajte jo na tanko s staro politično šolsko uredbo! — Bog daj, da bi se vse te zadeve dobro pretresle in dognale na korist naše kranjske in slovenske domovine!

Deželni zbori.

Izvir. telegram „Sl. Narod-u“.

Iz Grada 18. nov. Pri današnji seji deželnega zbora naznanja dr. Vošnjak interpelacijo do vlade zaradi praktične izpeljave narodne ravnopravnosti, in zaradi prestavljanja prof. Šuman-a in Pajk-a iz Maribora. Za sredo, ko bode prihodnja seja, dobi besedo, da jo bere.

Kranjski deželni zbor.

(IV. seja 18. novembra) se prične ob 1/2 11. Galerije so jako slabo obiskane. Zapisnik se prebere samo v nemškem jeziku. Med prilogami, katere smo dobili tiskane na mizo, je ena (3tja dnevnega reda) finančnega odseka, kjer je dr. Costa prvomestnik, samo v nemškem jeziku tiskana. To se ve, čemu slovenščina! — Več dohodov, peticij in aktov se izroči dotičnim odsekom, največ finančnemu odseku.

Gospodarski odsek se je konstituiral in volil dr. Razlaga za prvomestnika, Kromerja za namestnika in dr. Poklukarja za zapisnikarja.

Predsednik naznanja, da je dobil dve interpelacije. Prvo stavi dr. Razlag s tovariši do visoke c. kr. vlade, zakaj se na Kranjskem zahteva od skupnih zemljeknjižnih izpiskov več goldinarjev štempljev nego v sosednjih deželah c. kr. finančnega vodstva v Gradci, in ali se bodo skozi 22 let na Kranjskem pri tem preveč porabljeni denarji vrnili poškodovanim. (Celo interpelacijo prinesemo prihodnjič.)

C. kr. predsednik Auersperg naznanja, da bo odgovarjal v eni prihodnjih sej.

Drugo interpelacijo stavi dr. Bleiweis s tovariši. Obširno dokazuje, da po organizaciji 30. aprila 1870 ima Kranjska namesto prejšnjih 10 samo 5 c. kr. okrajnih zdravnikov, da po 3 okrajji pridejo na enega zdravnika, kar je preveč. To je priznala že sama vlada na pritožbo dežel. odbora. Torej vpraša interpelant c. kr. dež. predsednika, ali ga je volja na to delati, da se zopet 10 c. kr. okrajnih zdravništev osnuje.

C. kr. dež. predsednik Auersperg odgovarja na to interpelacijo precej, rekoč, da so o tem že povprašana c. kr. okrajna poglavarstva, pa da odgovor še nij od vseh došel. Gotovo bode vlada skrbela, da se načelom v interpelaciji izrečenim ustreže. — Predsednik omenja, da je jutri god Nj. Vel. cesarice. Zbornica vstane in zakliče trikratni „slava“! „živela“! in hoch.“

Prva točka dnevnega reda je: poročilo dež. odbora o volitvi deželnih poslancev za mesto Ljubljana. (Deželni odbor poroča, da je zahteval od ljubljanskega magistrata izročitev pól o izročenih volilskih izkaznicah, a magistrat teh nij hotel dati, zato dež. odbor položi volilni akt na mizo dež. zbora v dalje ustavno obravnavanje.) Predsednik

Kaltenegger prepusti predsedstvo svojemu namestniku P. Kozlerju, kateri dalje razprave vodi v slovenskem jeziku. — Dr. Zarnik nasvetuje, naj se za preiskavanje te stvari voli poseben odbor, kar se sprejme, in volitev tega odbora pride prihodnjič na vrsto.

Druga poročila dnevnega reda se izroče dotičnim odsekom, največ finančnemu.

Prihodnja seja bode v petek.

Štajerski deželni zbor.

(Izv. dopis.)

(6. seja 15. novembra.) Pri današnji seji sta nazoča oba knezoškofa, sekovski in lavantinski; tudi ministra dr. Stremayr-a videli smo denes prvokrat v zbornici.

Namestnik Kubeck odgovarja na tri interpelacije, dozda vladi stavljenе. Na vprašanje Walters-kirehna, ali sme župnik delegirati kaplana, da mesto njega opravlja službo kateheta v ljudske šoli, odgovarja namestnik, da se to sme zgoditi, če škof župniku privoljuje in cerkvena oblast nič nema zoper imenovanje kaplana za kateheta; sicer pa je katehet podvržen disciplinarni sili krajnega šolskega sveta. Ta odgovor nij bil po godu našim levičnjakom.

Zarad prihodninskega davka meni namestnik, da davkarski uradi vse redno opravljajo; dr. Heilsberg-u pa reče, da vlada dozda nij imela povoda, kaj storiti zoper župnika v Übelbachu; ako pa bi župnik kedaj protipostavno ravnal, bo vlada že skrbela, da se natančno izvrše državne osnovne postave.

V cestni odbor 7 udov je voljen Janežič iz Brežic.

Dr. Heilsberg, enfant terrible nemške levice, podpira svoj predlog za izpeljavo volilne reforme z navadnimi frazami. Predlog se izroči posebnemu ustavnemu odboru 5 udov. Pri volitvi se je zgodilo, da dr. Heilsberg, ki bi kot sprožitelj nasveta, vendar moral priti v odbor, nij bil izvoljen — dobil je le 18 glasov, izvoljeni pa po 30 do 40; pa tudi izmed klerikalnih in slovenskih poslancev nikdo nij prišel v ta odbor. Slišal sem memljati, da bo Heilsbergov predlog vržen v koš in ne pride v tej sesiji na vrsto. Mogoče je, kar se vladajoča stranka boji prevelikega ropotanja.

Po javni seji bila je skrivna, pri kateri so se, kakor slišim, po hudi debati, privolile draginske priklade vsem deželnim uradnikom, profesorjem, zdravnikom itd. in sicer 20% onim, ki imajo letne plače do 1000 gld.; 15% od 1000 do 2000 gld.; višje plačanim uradnikom pa 10%. To znaša na leto 38.000 gld. ali 1% deželne priklade. Le nobel!

Dopisi.

Iz Maribora sredi novembra. [Izv. dop.] (Našim poslancem v preudarek.) Jaz Vam o političnih naših zadevah odtod nijsem še ničesar sporočal. Kar sem založil, nijsem celoma odložil; pride vrsta sčasoma tudi na to. — Mōra, katera nas v političnem oziru tlači, nij drugega nego pomanjkanje ostrega, odločnega postopanja naših slovenskih poslancev. Narod naš, kakor vsak drugi, ceni pogumnost in srčnost, in rad vidi, če njegovi zastopniki ostro, resno, odločno besedo govorijo. Kedaj je mlačni vojskovodja zmagal? Kedaj je mogel mrtvák in medlák narode in ljudstva za kakovo stvar navdušiti? Naši nasprotniki živijo od naše mlačnosti, bojazljivosti in nedolžnosti, in vlada nazadnje res misli, ka se je bojimo, kadar tudi pravo imamo. — Zató se tudi tu v Mariboru pričakuje takó od kranjskih, kakor od naših poslancev v Gradci, da bodo želje, misli, čast in dobiček slovenskega ljudstva krepko branili in vladi vsako pripomaganje k nasilstvenemu svojemu programu, kateri gre na smrt avstrijskih Slavjanov, odločno in dejanski odrekli. — Tudi naj naši poslanci zaupljivo med ljudstvo stopijo, kadar bi k novim volitvam vlada se pripravljala, in mu razodeli, kako vlada s Slovenci postopa.

Korajže je našim voditeljem treba, uspeh se bode kmalu pokazal! Zatorej korajža velja!

Iz Kranja 17. nov. [Izv. dop.] (Gorenjska hranilnica. — Volitve v mestni zbor. — Župan. — Čitalnica in „Sokol.“) „Naglost nij nikoli dobra“ je polž rekel, ko je sedem let na strmino lezel in potem nazaj padel. Enako si morajo tisti misliti pri nas, kateri imajo nalog preskrbeti potrjenje kaveij za v narodnogospodarskem obziru toliko potrebno gorenjsko hranilnico, ki še zdaj nij dovršeno. Sodnija je hitro po vlogi cenitev in intabulacijo dovršila. Varnosti na hipotekah za kaveijo je blizu štirikrat večje treba po sodnijski cenitvi, kakor so to ustanovniki sestavili. Kaveija v obligacijah in denarjih bi bila že zdavnaj v redu, ako bi ne bil eden narodnih garantov vloženih 1000 gld. v ogerskih papirjih odtegnil. — Dve leti sta kmalu okolo, kar so nesebični narodnjaki potrebo in narodno korist gorenjske hranilnice spoznali in kaveijo zagotovili. Visoko spoštovani poslanec dr. Razlag je prošnjo za potrjenje pravil na ministerstvo naredil in vložil. Pravila so od ministerstva že lanskó leto brez važnih prememb potrjena in zastran kaveije je deželna vlada pooblastena za pravilno vlogo skrbeti, in potem se sme gorenjska hranilnica odpreti. Žalibog, da se vijo zavire osnovanja kakor kača. Kaj je temu krivo! Dejanja in delavnosti treba, lepe besede ne pomagajo!

Pri zadnjih volitvah je bilo udeleženje od obeh strank škandalozno majheno. V drugem volilnem razredu se je udeležilo 6, reci: šest volilcev in mestni odborniki so s štirimi glasi voljeni. — Večina mestnega odbora je zdaj narodna. Vprašanje nastane: koga bo večina volila za župana? Tukaj sta dva kandidata. Nekateri hočejo voliti g. Dragotina Šavnika, druga stranka narodnjakov agitira za poslanca L. Jugovica. — Naša čitalnica in „Sokol“, obe društvi hirati, kar kaže število veselje. Naj se skrbi za vodstvo, ki bo kaj življenja v društvu spravilo. (Upamo, da se Kranjčani v vseh teh rečeh narodno zedinijo. Uredn.)

Eden mestjanov v imenu narodne večine.

Iz Kranja 16. nov. [Izv. dop.] V četrtek 14. t. m. so bile pri nas nove volitve za mestni odbor. Vsa občina Kranjska šteje ravno 300 občanov, ki smejo voliti in voljeni biti v mestni zastop. Razdeljeni so volilci v 3 razrede; prvi šteje 54, drugi 36, in tretji 210 volilcev. Sploh so se volilci le malo udeležili volitve; v 3. razredu je bilo oddanih 21 in v 2. menda 8 glasov. V obeh teh razredih so bili voljeni narodni kandidati, med njimi naš poslanec Jugovic in mladi Šavnik. Bolje zastopan je bil 1. razred. Imeli smo prosti volilci 2 celo 3 mestjane na svojih listih, ki nikakor niso narodni, pa po okolišinah vendar dobri za obe stranki za občinski zastop. Pa kaj je pomagalo; uradniki imajo v 1. razredu odločilen glas; postavili so svoje kandidate, niti enega narodnega ne; in ko so g. Derbič izgovorili 4 svoje kandidate in med njimi profesorja Henrika Pirkerja, zapustili so narodnjaki tiho volilno sobo, v kateri je tako preveč po črnilu dišalo, prepustivši gg. uradnikom, naj si prav po svoji volji volijo 4 odbornike in 2 namestnika v mestni zastop. Izvolili so uradniki s pripomočjo nekaj profesorjev, 2 učiteljev in samo dveh mestjanov 4 može svoje krvi. Zoper voljene mestjane že ne ugovarjamo, ali kaj bo Henrik Pirker v mestnem odboru? Nemčurstvo bota zastopala že gospod Dolence in „obc no:“ Tržiški Cēna; čemu tedaj treba Pirkerja? Že vem! — Pirker računi tako-le: moj brat je bil ljubljanski mestni odbornik in je postal deželni šolski nadzornik; če sem jaz odbornik v manjšem mestu, bom sicer postal manjši šolski nadzornik, pa nadzornik bom vendar; postal bom — okrajni šolski nadzornik; saj „Tagblatt“ je zdavnaj že napovedal: šah „den geistlichen Schulinspectoren“ in, če se ne motimo, je ravno v našem šolskem okraji duhoven šolsk nadzornik. To bo pela potlej „brezovka“! pa ne po otrocih, temuč po učiteljih

narodnih, če jih je še kaj tacili v našem okraji? — V sredo bodo volili župana. Tako so volitve zopet za tri leta končane; to pa vendar se mora mestjanom hudo in krivično zdeti, da mestjani v prvem razredu nimajo odločilnega glasu, dasi ravno plačajo 2000 gl. davka, zavoljo brezštevilnih uradnikov. Pa je že tako; v katerem razredu so uradniki, tam zmagajo; tako je v Ljubljani, tako tudi v Kranji. Viribus unitis se postavljajo nasproti željani in koristi naroda našega. Bo kdaj bolje?

Iz Ogorskega 11. novembra. [Izv. dop.] „Wanderer“ je nedavno prinesel članek o hrvatski in ogerski regnikolarni deputaciji, v katerem pravi, da so vsi krivi proroki, ki ne verujejo v poravnano med Hrvatsko in Ogorsko. Tudi mi ogerski Slovani ne dvomimo, da se bode poravnava s sedanjimi hrvatskimi deputati uresničila — zakaj, to hočem v naslednjem, po svojem mnenju, razviti.

Leta 1868 je znala ogerska vlada spraviiti vkup hrvatsko regnikolarno deputacijo po svojeji želji. Za kulisami so Magjari Hrvatoma dekretirali nagodbene paragrafe in za tem je prišel „beli list“ Deakov. Kako je bila Hrvatska vsled nagodbe od leta 1868 vladana, ve vsakdo. Stiskani narod hrvatski pa se je brž začel toliko gibati, da so morali Magjari zopet z njim računati. Razpisale so se nove volitve in prizadevanje ogerske vlade obdržati magjaronsko večino v zagrebški zbornici, kaže, s kom ima hrvatska deputacija opraviti. Narod se je odločno proti magjaronstvu izrekel, pomagati so morali virilisti, da je regnikolarna deputacija iz milših faktorjev se sestavila. Magjari nijso svojih načel v ničemer premenili, upogniti so se morali hrvatski narodnjaki in nastali so „kompromisi.“ Najbrže bode tudi sedaj v Pešti kak „kompromis“ se sklenil, ki bode prav malo toček narodnega programa hrvatskega uresničil. Ona stranka na Ogorskem, kateri je v resnici mar za mir in prijateljstvo med narodi, še spi; sedaj na Ogorskem vladajoča stranka pa je taka, da je ž njo samo pomirje mogoče, za poravnavo pa jej nij resnica.

Iz Pešte 16. nov. [Izv. dop.] Naši časopisi so vedno hrv. narodnej stranki očitovali, da nema nobenega programa, da niti sama ne ve, kaj hoče, da nje udje samo mastne službe love, ter da je za prevzetje vladnega krmila skoz in skoz nesposobna. Denes, ko je hrv. kralj. deputacija svoj program v znanem elaboratu formulirala, pa na ves glas kriče, da so propozije narodne stranke skoz in skoz neizvedljive. V ta ubogi elaborat se vsi časopisi zaganjajo, pa vidi se, da ob butanji v njega njih bolj glava boli, kakor elaborat. Prvi naskoki na njega so bili res vsi ognjeni, sedaj je pa že več dima nego žarjave v njih. „Magy. Politika“ vidi v elaboratu najskrajnejši federalizem, ki je zlasti v tem izražen, da Hrvati zahtevajo posebno svojo kurijo za volitev svojih zastopnikov v našej delegaciji, in v tem, da zahtevajo, naj krona brez protipodpisa našega ministra predsednika bane imenuje. S tem hočejo Hrvati valjda — tako zaključuje — noveji Jelačićevji epohi pot pripravljati. Tudi finančialne pounude zde se njej veliko premale. „Hon“ pravi, da bi Hrvati poleg svojih finančnih propozicij in poleg proračuna za leto 1872. imeli na leto 9,445.615 gold. stroška, 10,693.676 gold. pa dohodka, tedaj na leto aktivni višek 1,248.061 gold. Terjatev, da se odločilo o domačinstvu hrv. saboru prepusti, se ne bi mogla dovoljiti, isto tako tudi ustanovljenje sodišča za prepire o političnej kompetenciji in o finančialnih vprašanjih ne. — Sploh je pri nas mnenje razširjeno, in tudi „Pesti Naplo“ to povdarja, da elaborat hrv. kralj. deputacije ne gre tolikanj na revizijo nagodbe leta 1868. kolikor več na tvorjenje celo nove nagodbe, v ktereji bi bilo načelo državnega zaedinstva med našo in hrvatsko kraljevino na minimum skrženo. Celo to se je v naših časopisih že bralo, da pustimo Hrvate, naj gredo, kamor njih sree vleče, kajti oni bodo vedna neprimlika za nas! — Znamenito je, da vladni „Pesti Naplo“ v nasprotji z drugimi časopisi hrv. elaborat še dosta mirno in objektivno

kritikuje. On misli, da elaborat še nij zadnja beseda hrv. deputacije, ter da so tirjatve v njem ne mara zavoljo tega tako visoko postavljene, da se bo moglo kaj minuendo licitirati. Glede finančij pravi, da naj bi se postavile pod kontrolo hrvatskega ministra. — Ko se je leta 1867. „ausgleich“ z Avstrijo delal, izračunila se je procentna kvota, ki jo Ogorska za skupne zadeve habsburške monarhije plačuje, po čistem dohodku dežel ogerske krone. Tega merila držala se je tudi hrv. kralj. deputacija pri izračunavanji procentov, ki bi na njo odpali. Naši pa zahtevajo, naj se procenti izračunijo na brutto dohodku Hrvatske in Slavonije. To je inkonsekvenca, ki v sebi sedržava veliko krivico, kajti vsakter uvidi, da so procenti, izračunani na brutto dohodku mnogo večji, nego procenti, izračunani na temelji čistega dohodka. — „Pest. Lojd“ pravi, da bo naša kralj. deputacija stoprv onda na elaborat hrv. kralj. deputacije odgovorila, kadar bo v privatnih konferencijah s hrvatskimi udi ustanovljeno: kako naj se ta odgovor glasi, da ga bode mogla hrv. kralj. deputacija kot končno ustanovitev sprejeti. Ti privatni dogovori so baje tudi že začeti. Glede finančnega vprašanja pravi „Pest. Lojd“, da so v naših vladnih krogih tega mnenja, da naj tudi v prihodnje ogerske oblasti na Hrvatskem s finančijami upravljajo, da se pa naj deželnej hrv. vladi za pokrivanje stroškov tolika svota na razpolaganje postavi, kolikor bo ta zahtevala.

Kolera vidno pojema. Vsak dan hladneje prihajajoče vreme jej ne godi.

Politični razgled.

Iz Gorice se poroča, da je vrli poslanec dr. Lavrič vlado interpeliral, kodaj in ako bode izdala narodnostno postavo. Vladni komisar je odgovor obljubil za prihodnjo sejo.

Odločna možatost tirolskega zbora je v ustavovernih in vladnih krogih velik strah vzbudila. Iz „N. fr. Pr.“ se vidi, kako se boje, da bi to postopanje posnemalcev ne našlo v kranjskem zboru. To naj nam bo kažipot!

Državni zbor se ima, kakor ustavaški listi pišejo, že 16. decembra začeti. Deželni zbori so pak komaj delati začeli!

V gališkem zboru so nerazumljivi Rusini nasvetovali direktne volitve. Njih predlog je pal s 101 glasom proti 19 rusinskim.

Češke novine prinašajo poziv narodnega odbora za mestne volitve v Pragi ter razglašajo kandidate.

Iz Kopenhagena in Stralsunda se poroča, da je bil na morji velik vihar. Okolo 80 ladij se je utopilo. Na Danskem so bili veliki preplavi. Na otoku Bottoe je 17 ljudi mrtvih ostalo.

Razne stvari.

* (Iz nemškutarskega taborja.) Ljubljanski nemškutarji in „Nemci“ so med soboj še menj edini nego smo mi Slovenci med soboj. Tako vidimo med njimi jasen dokaz pregovora, da se izdajstvo ljubi, ali izdajalec zaničuje. V Ljubljanski kazini se vsedejo skupaj „pravi“ Nemci in nemškutarji, (tudi pravi Prusaki), na primer gg. Perger, Ertl, prof. Heinrich, Eisl, itd., pa brezobzirno svoje zaničevanje izrekajo nad Dežmanom, Pirkerm in kar je tacihi. „Ti (pravijo) nijso naši, oni so nekđaj panslavisti bili, in tudi zdaj jim ne smemo vsega zaupati.“ — Zato pa možje bolj „špogajo“ take naše renegate, kateri so si od početka dosledni v nemškutarstvu bili. Kromer, stari strastneč, jim je velik prorok; Dežmana pa med soboj strašno črez zobe vlečejo, ravno tako Pirkerja. Ta sta ljubljanska nemškutarska „prvaka“ — v slabem pomenu besede.

* (O Slovencih) in slovenskem jeziku piše nemški svetovni list „Allgemeine Zeitung“ v Augsburgu 14. novembra v članku „Tschechische Politik“, o tem, da moramo avstrijski Slovani v par-

lamentu nemški jezik govoriti. Vse druge Slovane obravši, pravi tu nemšk „učenjake“ o slovenskem jeziku sledečo bedarijo: „Pri slovenskem jeziku se pokazuje še ta zla razmera posebne vrste, da je slovenski jezik umeteljno narejen in da slovensko ljudstvo samo ne razume tega, kar mu je bilo tu oktroirano.“ — Na to bodo Nemci prisegali. Kaj pomaga, če jim mi pripovedujemo, da pri nas toliko in toliko časnikov samo od ljudstva živi, ki bi jih ne zdrževalo, ako bi jih ne razumelo! Kaj pomaga, če jim s številkami razodevamo, da primerno (po številu prebivalcev in iztisov) oni nobene knjige ne razšire med svoj narod v toliko iztisih, kakor bode na primer društvo sv. Mohorja med naš narod razširilo „Kletarstvo“ dr. Vošnjaka prihodnje leto. Švabski kmet menj razume švabske knjige, nego naš slovenske.

* (Slovenskim pisateljem.) Odbor slovenskega pisateljskega društva prosi tiste p. n. slovenske pisatelje, kateri hočejo za „Prešernov album“ kak doprinesek poslati, naj blagovolé to storiti do 1. marca 1873., da bode mogoče ob pravem času z uredovanjem in tiskanjem začeti.

* (V zadevi obsojenih 59 bohinjskih kmetov) je ministerstvo pravosodja naredilo, da obsojencem nij treba kazni nastopiti, dokler ne bode pritožba pri najvišji sodnji rešena.

* („Slovenski učitelj,“) nov šolski list, bode izhajal v Mariboru, ne v Ljubljani in sicer v „Narodni tiskarnici“ po 3krat na mesec. Cena mu bode samo tri gold. za celo leto. 1. številka izide na ogled okolo 15. decembra.

* („Novice“ o dohodkih kranjskih ljudskih učiteljev.) Članek v zadnji številki „Novic“, ki o tem predmetu govori, moral je učitelje silno razdražiti, kajti od več krajev nam dohajajo dopisi iz učiteljskih krogov, ki nasprotujejo „Novicam“ in njihove razloge pobijajo. Prostora nam manjka, da bi jih objavili. Sicer pa smo o omenjeni stvari že toliko govorili (in govorimo denes v 2. članku vnovič), da deželni zbor more slišati, ako slišati hoče.

* (Ljubljanski kaplan Klun) dopisnik „Vaterlandu“ iz Ljubljane, „Slovenskemu Narodu“ očita v tem nemškem organu: „bübische Ausfälle“. Te gospodu kaplanu Klunu vrnemo. Če je kdo v zunanjih organih „bübisch“ pisal o naših notranjih razmerah, bil je tu zmirom Vaterlandov dopisnik in njegov informator Costa na čelu. Njemu gre venec v teh zaslugah še večji nego prusaškim nemškutarskim dopisnikom. Le dalje g. Klun.

* (Iz Zagorja) čujemo, da je tamošnja cerkev, ki je bila že skoraj popolnem na novo dozidana, — skupaj pala. Ena delavka je podsuta in najbrž mrtva. Predvčeranjem je odšla iz Ljubljane tehnična in sodnijska komisija na preiskavanje v Zagorje. — Pred nekoliko dnevi je bila tudi cerkev v Železnikih pri zidanji skupaj pala. Torej se pri nas godi prav kakor pri dunajskih stavbah.

* (Pomiloščenje) „Laib. Ztg.“ poroča da je bilo zadnjo soboto 20 ujetnikov na ljubljanskem gradu od cesarja pomilostenih in izpuščenih.

* (Nagrada.) Barvarski pomočnik Ivan Kenda je dobil od c. kr. deželne vlade nagrado, ker je 10letnega dečka, A. Druškoviča iz Ljubljane rešil pred smrtjo utopljenja.

* (Banka „Slovenija“) v Ljubljani je kupila Maličovo hišo v „zvezdi.“

(Iz Konjice) se nam piše, da se hoče naš rojak dr. Anton Prus, odvetnik na Dunaji, prihodnjo spomlad v Konjice preseliti.

* (Žavska čitalnica) napravi v nedeljo 24. t. m. tombolo in ples, h kateri veselici uljudno vabi Odbor.

* (Nemškutarski trgovci Gerber) v Ljubljani, eden glavnih kričavev in protinarodnih teroristov pri zadnjih volitvah — je te dni faliral. Pasiva, katera je upnikom pustil, znašajo, kakor se po Ljubljani govori, črez 100.000 gl.!

* (Brezumen fanatik.) V „Laib. Tagblattu“ najdemo dve „izjavi (erklärungen)“, katere zlobno in neumno ob enem svojemu narodu zveste ljudske učitelje slovenske napadajo. Ne bomo se motili, ako smatramo kot spisovatelja obeh onih izjav nadučitelja na Vranskem J. K. Budna, nekdanjega narodnjaka, ki je pod drugo izjavo podpisan. Gospod Budna se je z nekolikimi frazami ustavovernih časopisov okoristil, ali on jih rabi nevestno. Na prstih, pravi, bi se menda lahko spodnještajerski udeleženci pri slovenskem učiteljskem zboru prešteli, pozneje pa mu oni naenkrat ves Avgijev hlev polnijo in on kliče naravnost policijo, t. j. višje oblasti proti svojim kolegom in součiteljem itd. O Lapajnetu in Podobniku zavrgljivo soditi bi pač ravno Budna ne mogel, ako bi ga vodil razum, ne pak fanatizem konvertita ali renegata. Smešno je govoriti, da so štajerski učitelji „gesetzestreu“, kakor da bi slovenski učiteljski zbor ne bil za nove šolske postavbe se potegnil. Za vso stvar pa je znamenito, da je celo „Tagblatt“ ne sprejema kot svojo, nego jo deva med neredakcijske stvari. Sicer pa čestitamo gosp. Budni, da je vendar enkrat našel en organ na Slovenskem, ki tiska njegovo čobodro, česar poštene listi niso hoteli.

* (Kranjski in primorski poštarji) imajo 24. t. m. v Ljubljani „pri Slonu“ shod. Namen je konstituiranje poštarskega društva.

* (Požar) je nastal 16. t. m. v Borovnici. Zgorela je ena hiša lesena in s slamo pokrita,

vendar pa so ljudje tako hitro na pomoč pritekli, da se je vse iz hiše rešilo. Posebno pohvalo zasluži načelnik železniške postaje, ki se je najbolj trudil, da se ogenj nij razširil.

* (Tiskarski stavci v Celovcu) — razen stavcev v slovenski tiskarnici družbe sv. Mohorja — so 12. t. m. terjale večjo plačo, delo ustavili.

* (Češki potovalci v Afriki.) V Kaplandu sta se nedavno sešla Čeh dr. Holub, ki po Afriki potuje, in Čeh Paclt, ki je pred dvema letoma ušel iz Prage zaradi veleizdaje ga zasledujoč „roki pravice“ in po tem že bil v Avstraliji in Ameriki.

* (Palackega politični testament) so vsi večji ruski listi v prestavi prinesli in ga obravnavajo kot „važno in podučno izjavo toliko za Čehe, kolikor za vse Slovence in tudi za njih nasprotnike in sovražnike.“ Te dni je izšla avtorizirana nemška prestava omenjenega spisa.

* (Nemško-judovske časnikarje) kaže v pravej luči ta-le dogodek, kateri se nam je te dni sporočil. Nek E. Fachini izdaje na Dunaji „Allgemeine Assecuranzzeitung“, pa nema toliko naročnikov, da bi po poštenu poti se s tem časopisom rediti mogel. Kar mu pride v glavo pridobiti si po drugem načinu novcev. Nedavno naznanil v svojem lističu, da bode na svetlo dal brošuro, v kateri bode brezozirno vse avstrijske zavarovalnice presodil, zlasti pa banko „Slovenija“ in

njenega vodilnega ravnatelja. Mislil je možiček, da bode ravnateljstvo banke „Slovenije“ zbal se Fachini-jeve kritike in jo z lepo denarno nagrado zadušiti poskusilo. To se nij zgodilo. Fachini pa poskusi močnejše sredstvo, pošlje banki „Sloveniji“ svojo brošuro in lastnoročno pismo, v katerem pravi, da je naročenih 4000 iztisov one brošure po 30 kr., torej ima skupiti iz vseh 1200 gl. V brošuri je ostro pisano proti banki „Sloveniji“, a Fachini pravi, da, ako mu „Slovenija“ da 1200 gl., bode izdal brošuro svojo brez članka o banki „Sloveniji.“ Ravnateljstvo imenovane zavarovalnice pa Fachini-ju zaželenih 1200 gl. nij poslalo, nego naznanilo je Fachini-jevo postopanje dunajske kazenske sodni, ki je Fachinija zaradi zločina izsiljevanja v preiskavo dala. — Vsa stvar dokazuje, kako sprideno je dunajsko nemško-judovsko časnikarstvo, kaže pa tudi, kakoga značaja morajo biti vodstva nekaterih bank, da si brezvestni časnikarji take stvari sploh — upajo.

* (Ženskih študentov) na vseučiliščih v Zürich-u je letos 100 in sicer posluša izmed teh medicinska predavanja 75, filozofska 24 in juridična 1.

* (Velikansk požar) je one dni nastal v Bostonu v severni Ameriki, razširil se čez sedemdeset orolov zemlje in napravil okolo 100 milijonov dolarjev škode.

Listnica opravištev. G. P. M. pri sv. J. pri J. Prejeli in poravnali. G. J. Pr. v G. Prosimo!

Družbenik (Compagnon)

izveden v trgovini, s primerno vlogo kapitala, išče se za namešano, že dalje časa obstoječo kupčijo, visoke odstotke nosečo, v enem večjih mest na Slovenskem. (232—2)

Pisma resnih reflektantov naj se pošiljajo pod šifro F. H. na uredništvo „Slov. Naroda“, katero je iz prijaznosti prevzelo posredovanje pisem.

Franc Žizek,

doktor vsega zdravoslovja, operateur itd.,
stanuje (226—4)
v Grädel, Matfredygasse Nr. 4.
Ordinira od 8.—9. in od 3.—4. ure.

brez zdravila

Na prsni in pljučah

bolani se po naravnem potu tudi v obupnih in od zdravnikov za neozdravljive razglašeni slučajih radikalno ozdravljajo brez zdravila.

Po natančnem popisu bolezni pove pisмено več
Dir. J. H. Fickert, Berlin.
Wall-Strasse No. 23.
Honorar 5 gld. a. v., ki se naj pismu priloži.

(162—22) brez zdravila

Osebam, ktere imajo

bolezni v ustih in zobeh,

se ne more dr. J. G. Poppa

anatherinova ustna voda

dosti priporočati. (7—5)

Kdor jo je enkrat poskusil, jo bode rajše imel, ko vsako drugo zobno vodo. Cena gld. 140 steklenica. Zavitek po pošti 20 kr. Brošure o njej se dobijo zastoj:

Dobi se v Mariboru v Bankalarjevi lekarni, pri g. A. W. Konigu, lek. Marija pomočnica, pri g. F. Kolletnigu in v Tauchmann-ovi bukvarnici; v Celju pri Crisperju in v Baumbachovi lekarni; v nemškem Landsbergu pri A. L. Müllerju, lekarju; v Gleichenbergu pri F. pl. Feldbachu, lek.; v Konjicah pri C. Fischerju, lek.; Lebnitz, lek. vdove Kretzig; Ljutomeru lek. F. Pessiak; Murek lek. L. pl. Steinberg; v Ptujju lek. E. Reithammer; Radgoni lek. F. Schulz in J. Weitzinger; v Brezjah J. Schniderschitsch; Rogatec lek. Krisper; Kisljovi v lekarni; Stainz V. Timonšek, lek.; Sl. Bistrie J. Dienes, lek.; Slov. Gradcu J. Kaligarič; Podčetrtek Vasulik lek. Varazdinu A. Halter, lekarnici. Deperis lek. v Ipavi.

Varstvo proti mrazu je in ostane dobra zimska obleka. Zimsko blago

iz čiste ovčje volne, katera, kakor znano, truplo vsakega škodljivega vremena varuje in je zato za ohranjenje zdravja o jesenskem in zimskem času nepogojno potrebna.

Rokovnice iz najboljšega angleškega Buxingskega blaga iz ovčje volne.

- 1 par za gospode kr. 50, 70, 90.
- 1 " " " podšite kr. 70, 90, gl. 1.20.
- 1 " " " dvojne, prefino tamburirane gl. 1, 1.20, 1.40.
- 1 " " gospe kr. 60, 80, gl. 1.
- 1 " " " fino podšite kr. 80, gl. 1.20.
- 1 " " " dvojne, prefino tamburirane kr. 80, gl. 1.20.
- 1 " " otroke, po velikosti kr. 30, 40, 50.
- 1 " " " podšite kr. 50, 60, 70.

Shawli za pot in drugi

- iz čiste ovčje volne, najlepši risanje.
- 1 kos za gospode kr. 70, 90, gl. 1.20.
- 1 " " " dvojno dolg gl. 1.50, 1.80, 2.
- 1 " " gospe kr. 50, 60, 80, gl. 1, 1.20.
- 1 " " otroke kr. 40, 60, 80.

Žilogrejeci, najboljša sorta.

- 1 par za gospode kr. 25, 30, 40, 50.
- 1 " " gospe kr. 25, 35, 45.
- 1 " " otroke kr. 15, 25.

Zdravilni telogrejeci

iz čiste pavole ali ovčje volne.
Ti varujejo po zimi pred vsakim prehlajenjem, zato se posebno priporočajo.

- 1 kos za gospode kr. 90, gl. 1.20, 1.40.
- 1 " " " najfineja sorta gl. 1.50, 2, 2.50.
- 1 " " gospe gl. 1.20, 1.40.
- 1 " " " najfineja sorta gl. 1.80, 2.50.
- 1 " " otroke kr. 70, 85, gl. 1.
- 1 " " " najfineja sorta gl. 1.20, 1.50, 1.80.

Zdravilne spodnje hlače.

- 1 par za gospode gl. 1, 1.50, 2.
- 1 " " " prefine gl. 1.50, 2, 2.50.
- 1 " " gospe gl. 1.20, 1.80, 2.

Zdravilne nogovice

- iz čiste ovčje volne.
- 1 par nogovic za gospode kr. 30, 40, 50, 60.
- 1 " visokih nogovic za gospe kr. 70, 80, 90, gl. 1.
- 1 " za otroke kr. 25, 35, 45, 60.

Zimske srajce

- iz najfinejega blaga iz ovčje volne, moderne in elegantne, prsi s svilo montirane.
- 1 kos za gospode gl. 3.50, 4, 4.50.
- 1 " z bogato izšitimi prsi za telovnik gl. 4.50, 5.50.

Spreddaj oferirano blago se samo in edino v taki kvaliteti dobi pri

A. Friedmann-u, Dunaj, Praterstrasse, 26.

Kupci en gros dobijo rabat.

(205—10)

Krajniki za gospe in gospode, prav elegantni.

- 1 kos za gospode kr. 20, 35, 45, 65.
- 1 " " gospe kr. 20, 30, 40, 50.
- 1 " " otroke kr. 15, 20, 30.

Čepice za gospe in deklice.

- Najmodernejše, najnovejše in najlepše.
- 1 kos za gospe gl. 1.80, 2.50, 3, 3.50.
- 1 " " deklice kr. 60, 80, gl. 1.20, 1.50.

Mufi za gospe in otroke.

- 1 kos za gospe, eleganten gl. 1.80, 2, 2.50.
- Cela garnitura, muf in ovratnik gl. 2.50, 3.50, 4.50.
- 1 kos za deklice gl. 1.50, 2.

Čisto novo za to saisono.

Robci za gospe in deklice v barvah: belo, violeto, rudeče, modro.

- Ti so iz prav berlinske volne z najlepšimi vtkanimi slikami.
- 1 kos za gospe gl. 1.20, 1.80, 2.20, 2.80.
- 1 " največje sorte, ogrinjalec gl. 3.50, 4, 4.50, 5.
- 1 " za deklice kr. 60, 80, 90, gl. 1.20.

Izvrstni

- so zimski suknjeni čevlji za gospode, gospe in otroke, okusno adjustirani, resnično varstvo pred mrazom.
- 1 par za gospe gl. 1.40.
- 1 " " gospe gl. 1.50.
- 1 " " otroke kr. 50, 70, 90.

Specialiteta za gospode!

Jako lep predprsnik (chemisette) za gospe iz najboljših ovčje volne, z lepo štepanimi prsmi, z ovratnikom in luknjami za roke vred, tako da se lahko vrh vsake srajce nosi, lepša in greje.

1 kos 60 kr.

Nogovice za na lov, visoka sorta.

- 1 par velike sorte, najboljša kvaliteta gl. 1.30.
- 1 " največjih in najboljših gl. 1.60, 1.90.

Kamašnje, prefini kvaliteta.

- 1 par visoke sorte za gospe gl. 1.20, 1.50, 1.80.
- 1 " za otroke kr. 60, 70, 80, 90.

Pelerinski ovratniki za gospe,

- visoki, elegantni, za bale in pohode za entrée.
- 1 kos gl. 2.50, 3.50, 4.50, 5.

Podplati za čevlje,

- kot vloga za vsako obutev, ohranijo nogo suho in toplo, so zato za zdravje posebno dobri.
- 1 par za gospe kr. 25.
- 1 " " gospe kr. 30.

1 " " gospe kr. 30.